

Finansrapport Vaksdal kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2019 1 januar til 31 desember

(Rapportdato 31. desember, utskrevet 14. januar 2020)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittsrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartsoversikt lån**
- Side 15: Motpartsoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publisering eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

Nøkkeltall	31.12.2019	01.01.2019	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 514 312 246	Kr. 364 765 425	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,89 ÅR	1,05 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	2,01 %	1,56 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserate må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	3,09 ÅR	-	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

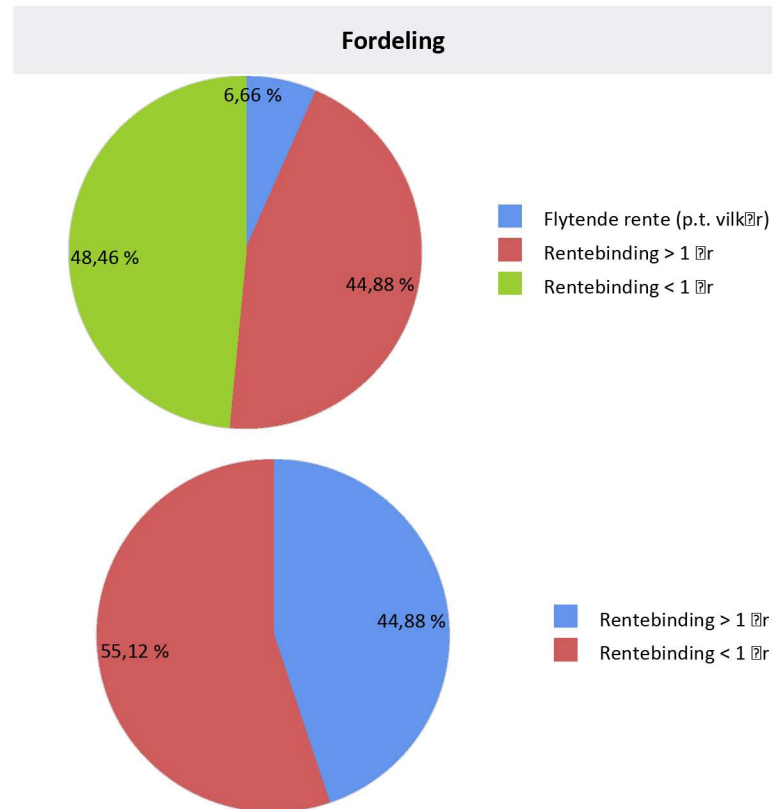
Oppsummering og nøkkeltall - del II

Nøkkeltall	31.12.2019	01.01.2019	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	0,00 %	0,00 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	55,12 %	77,66 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	48,46 %	-	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 2 834 932	Kr. 2 832 624	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	230 819 000	44,88 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	249 252 000	48,46 %
Sum rentebinding	480 071 000	93,34 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	34 241 246	6,66 %
SUM	514 312 246	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	230 819 000	44,88 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	283 493 246	55,12 %
SUM	514 312 246	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevassel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

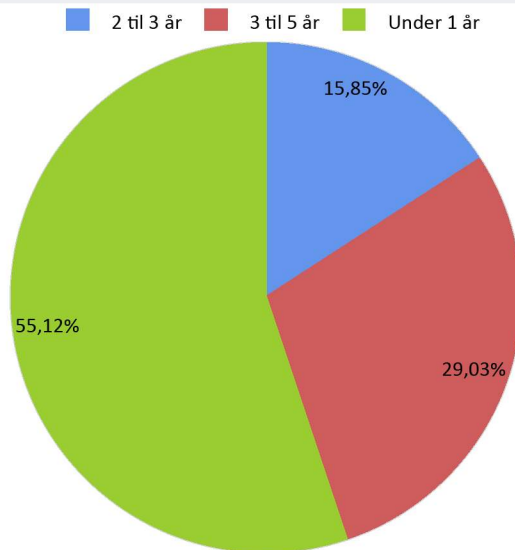
Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Innhente minst 2 konkurrerende tilbud ved refinansieringer og låneopptak	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering	OK	
Størrelse på enkeltlån, ikke vesentlig andel av totalporteføljen	OK	
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK	
Fordeling av låneopptak på flere långivere	OK	
Nye låneopptak tatt opp i tråd med reglene i Kommuneleien § 50	OK	

Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.

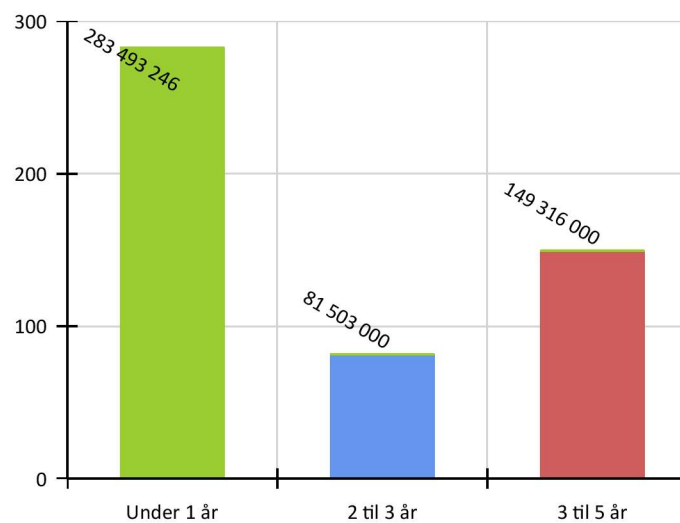
Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	283 493 246	0,47	55,12%	55,12%	kr 2 834 932
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	55,12%	kr 2 834 932
2 til 3 år	81 503 000	2,06	15,85%	70,97%	kr 3 649 962
3 til 5 år	149 316 000	4,49	29,03%	100,00%	kr 5 143 122
> 5 år	0	0,00	0,00%	100,00%	kr 5 143 122
SUM	514 312 246	1,89	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Porteføljer med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Porteføljer med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	249 252 000	0,64	48,46%
1 til 2 år	0	0,00	0,00%
2 til 3 år	81 503 000	2,06	15,85%
3 til 5 år	149 316 000	4,49	29,03%
>5 år	34 241 246	17,34	6,66%
SUM	514 312 246	3,09	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

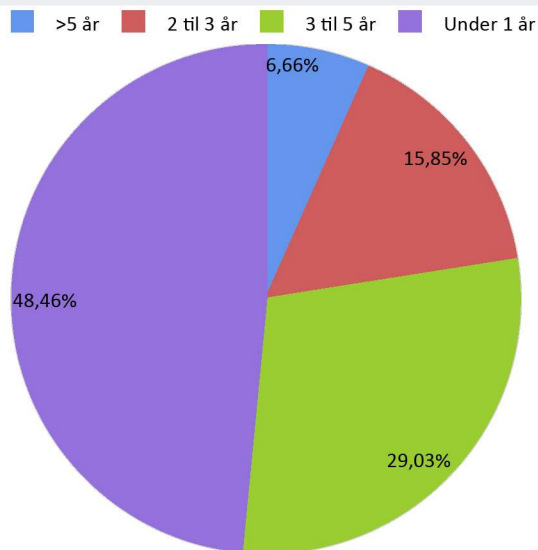
Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

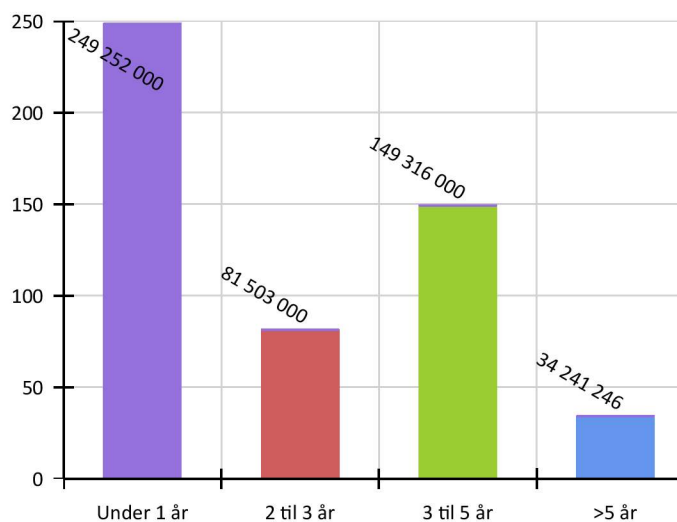
Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

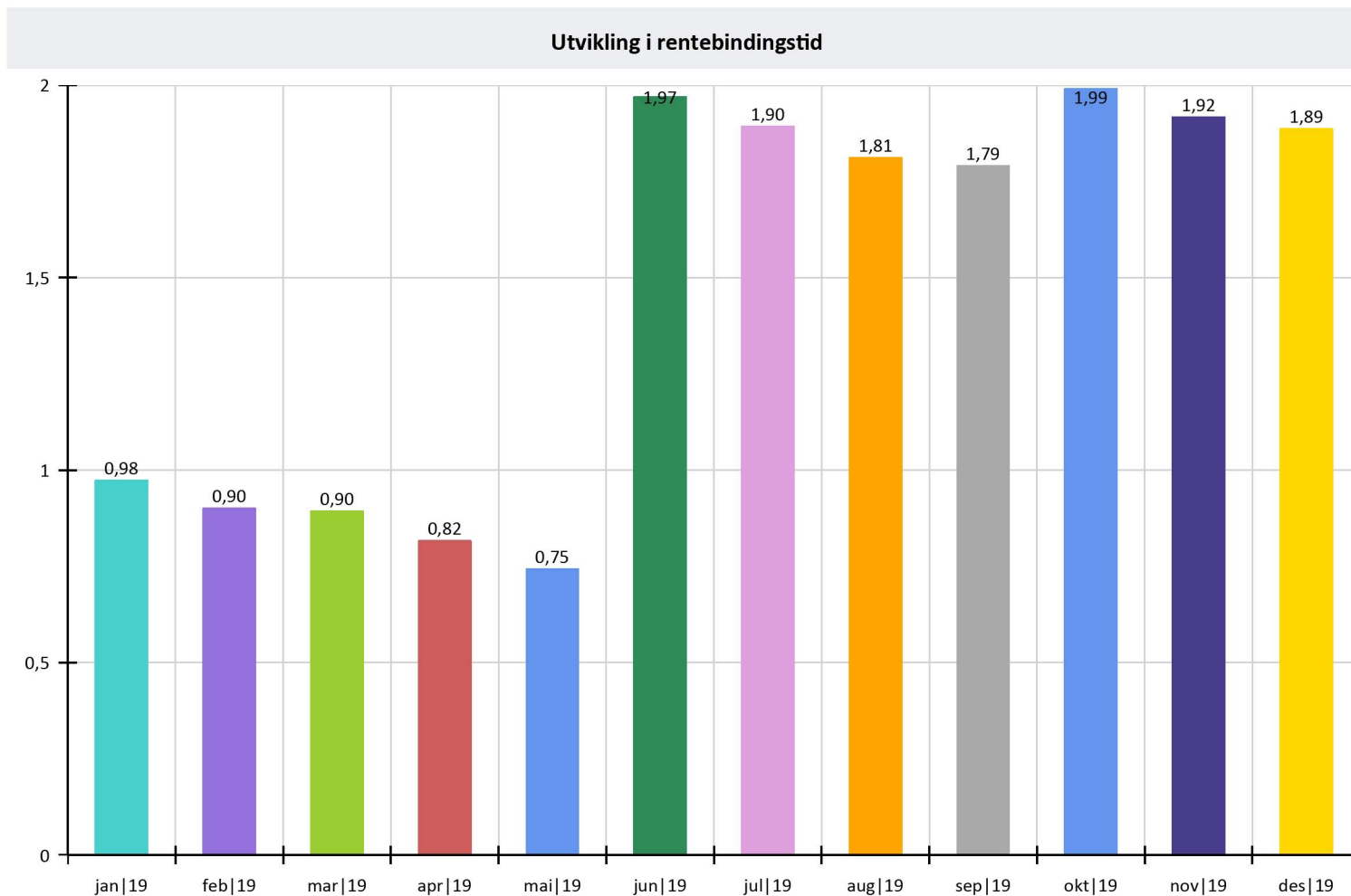
Forfallsintervall i % av porteføljen

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

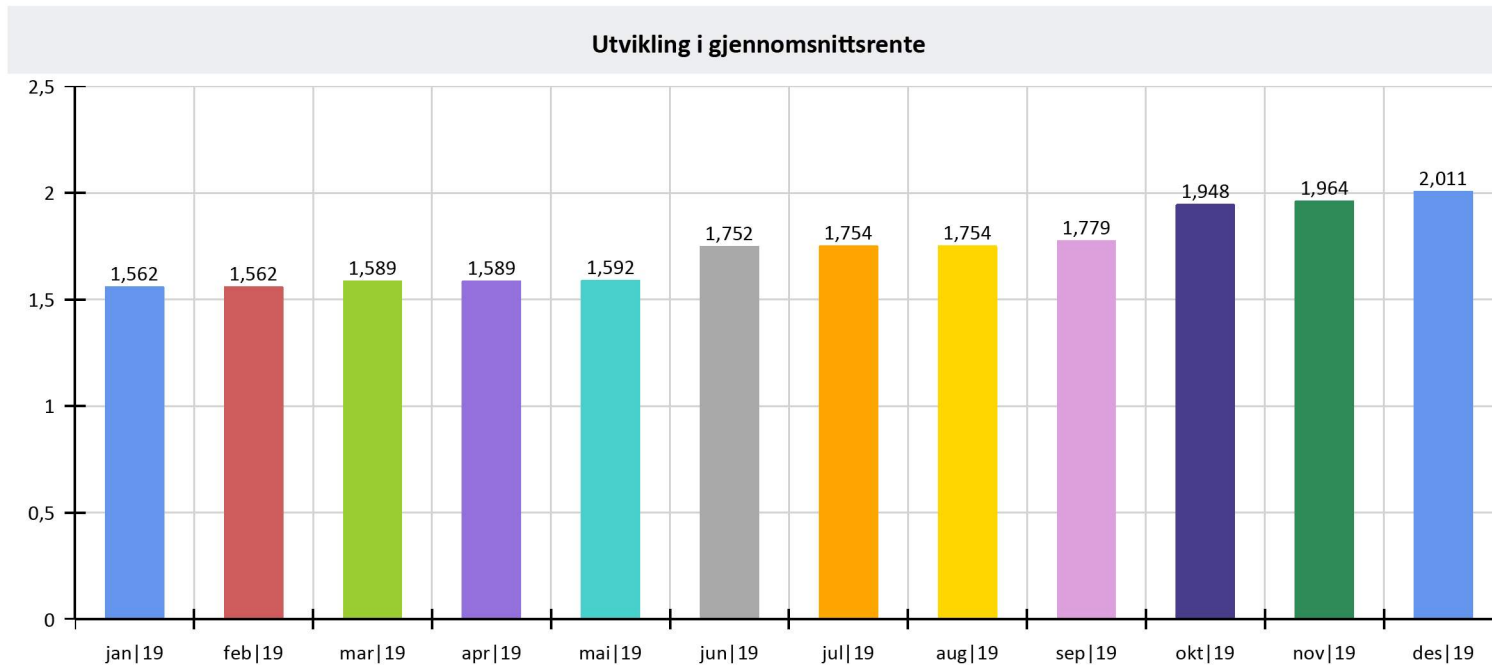
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksen angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

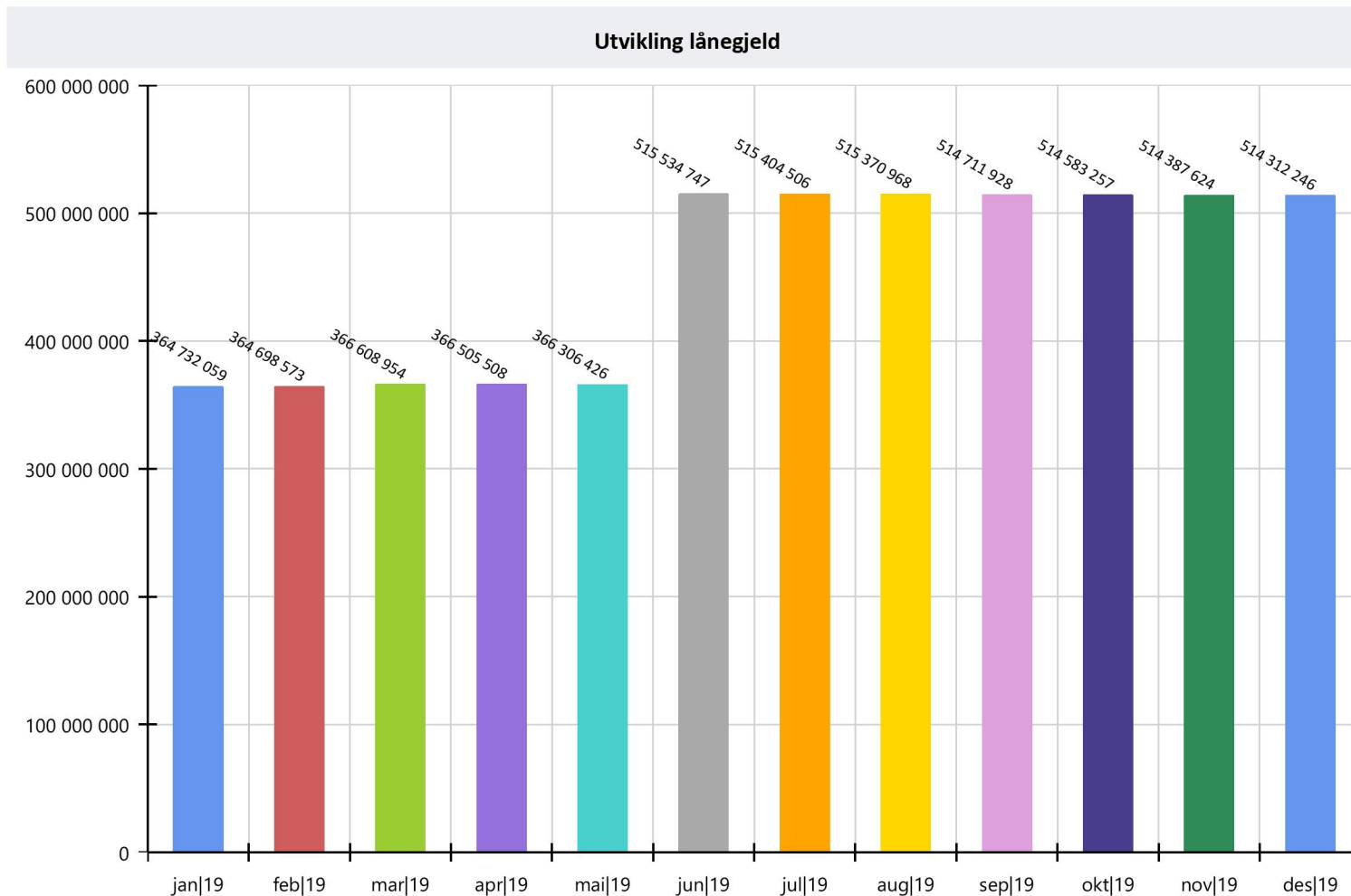
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
2,01 %	2,40 %	1,50 %	2,19 %	2,16 %	2,02 %	2,11 %	2,28 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
Husbanken	22.03.2019	2 000 000	1,891	01.04.2049	13584115	
KLP	27.06.2019	149 316 000	1,990	27.06.2024	8317.56.25480	Transaksjon i henhold til finansreglement. Rentebinding for å øke forutsigbarhet i porteføljen.
Danske Bank	18.10.2019	145 252 000	1,970	16.10.2020	NO0010866726	Refinansiering av NO0010834583. Valgte sertifikat etter å ha fått pris på 12mnd og 3 år. Har stor andel fastrente i porteføljen.

Egnethetsrapport

Alle transaksjoner i perioden er innenfor rammene satt i kommunens gjeldende finansreglement.

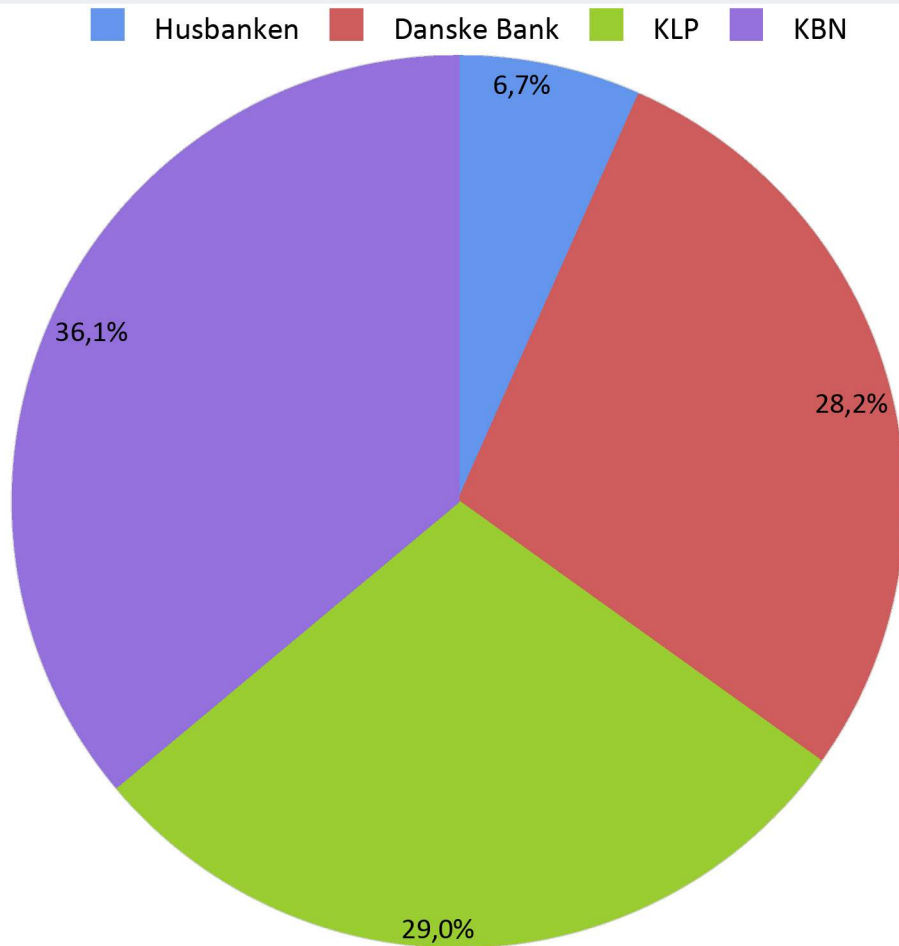
Vi har vurdert at ovennevnte transaksjoner er i samsvar med kommunens mål for gjeldsporteføljen og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. Videre har vi vurdert at kommunen har den nødvendige kunnskap og erfaring til å forstå risikoen forbundet med finansieringen.

Forfall og rentereguleringer i perioden

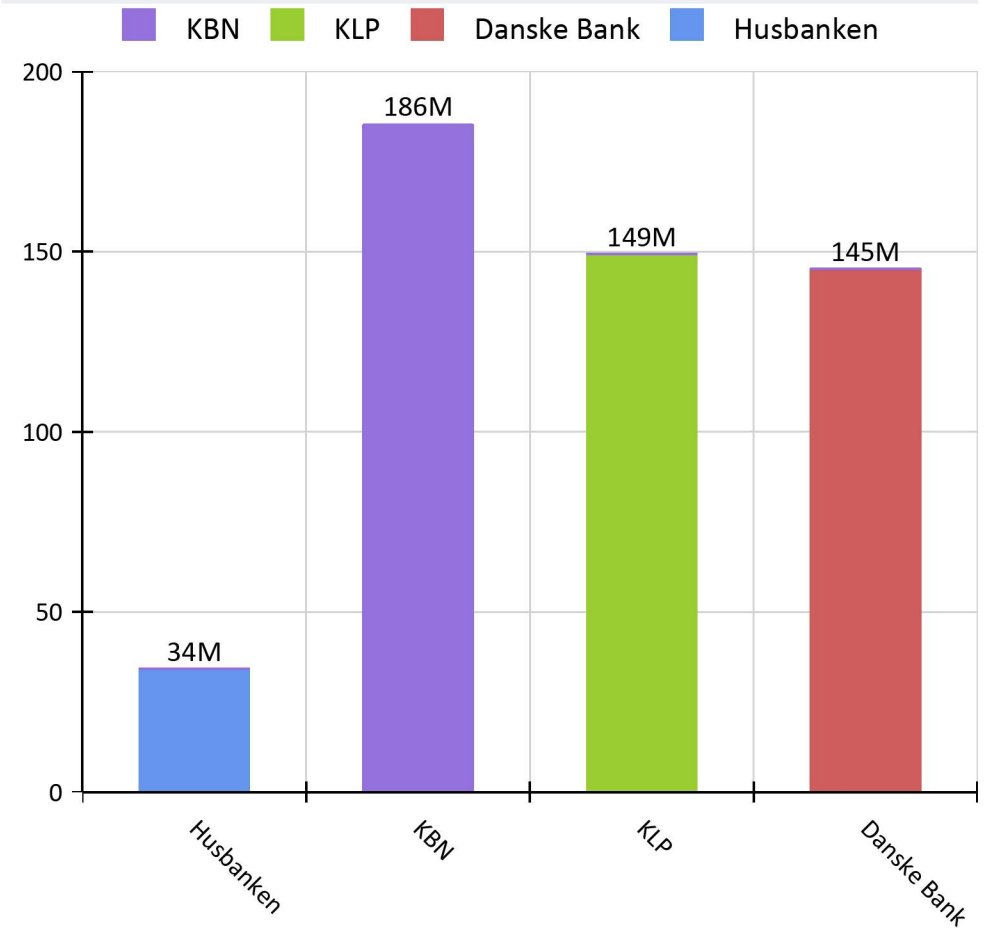
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
Danske Bank	19.10.2018	145 252 000	1,370	18.10.2019	NO0010834583	

Motpartsoversikt lån

Motpartsoversikt i prosent

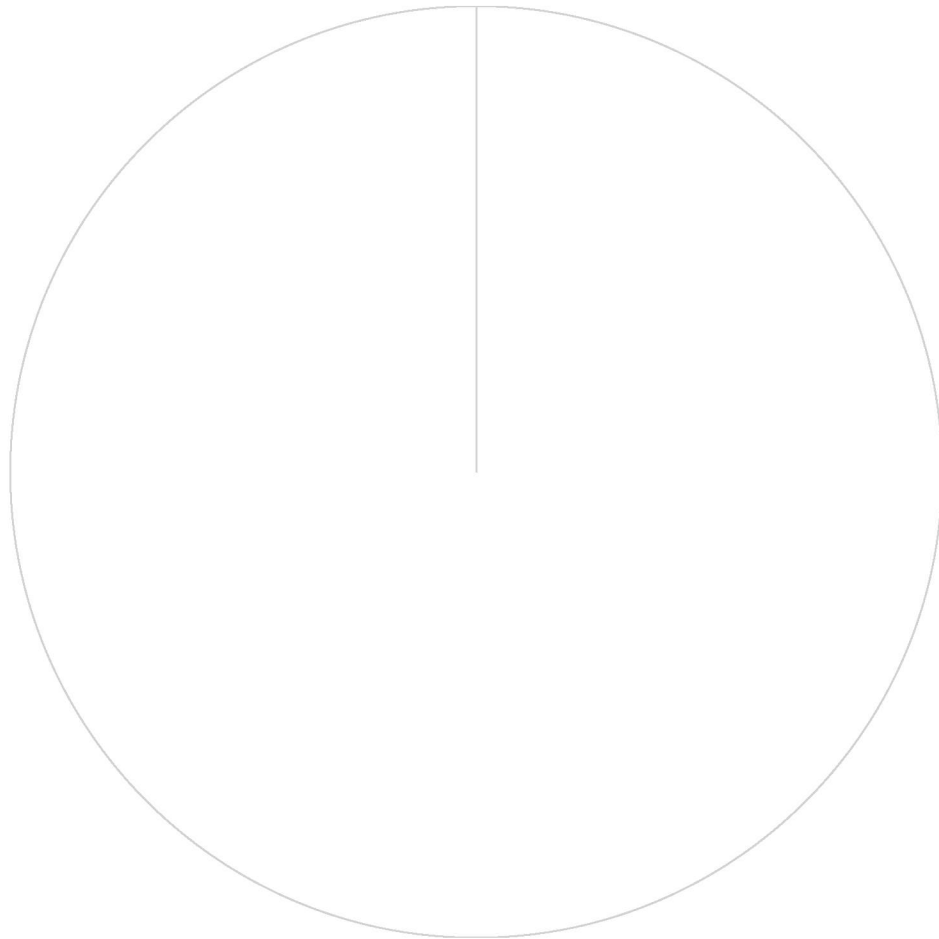

Motpartsoversikt i NOK

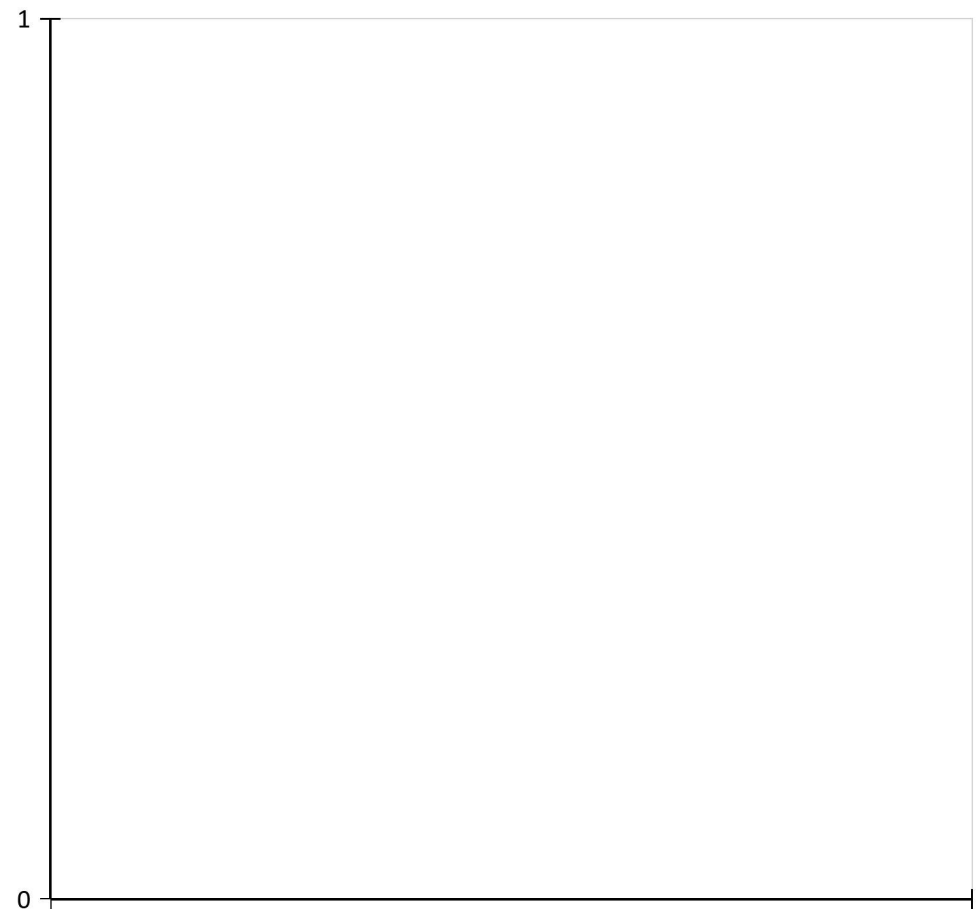

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Motpartsoversikt i prosent

Motpartsoversikt i NOK

Dersom siden er tom, betyr det at kommunen ikke har aktive renteswapper.

Markedskommentar

Norges Bank holdt som ventet styringsrenten uendret på 1,50% ved rentemøtet 19. desember. Inflasjonen er nær målet på 2%, og Norges Bank anslår at veksten i KPI-JAE vil holde seg litt over 2 % de neste årene. Veksten i fastlandsøkonomien er i ferd med å avta og det ventes lavere vekst i investeringene fremover. I følge bedriftene i regionalt nettverk har veksten avtatt siste tre måneder. Norges Bank venter også lavere vekst fremover, der utsiktene preges av utviklingen i petroleumsinvesteringene. Klart lavere vekst i investeringene bidrar til å dempe veksten i norsk økonomi.

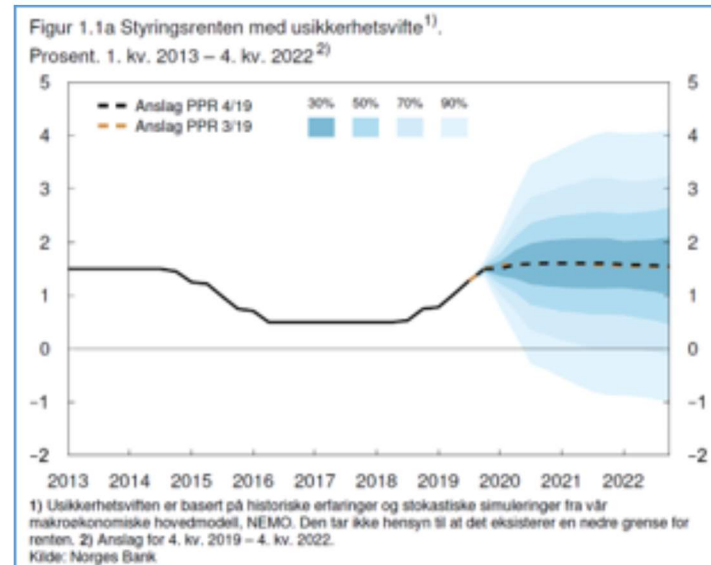
På en annen side, påvirker en svak krone positivt til økonomien gjennom økt nettoeksport. Kronekursen er fortsatt svak, og svakere enn ventet fra Norges Bank. Det pekes på to hovedgrunner til dette; usikkerhet i verdensøkonomien og et skifte mot mer fokus på klima og miljø. Begrunnelsen er at økt usikkerhet har gitt en økt risikopremie på valutaer med begrenset likviditet. Norges Bank kommuniserer at anslagene på kronekursen er usikre. Kronekursen kan styrke seg raskere enn anslått dersom usikkerheten internasjonalt avtar, men kan ikke utelukke at kurssvekkelsen er mer varig og at kronen vil holde seg svakere enn antatt.

Svakere krone tilsier isolert sett en høyere rentebane, mens en mer moderat oppgang i norsk økonomi isolert sett trekker rentebanen ned. Rentebanen som presenteres i pengepolitisk rapport viser en bane mellom 1,50% og 1,60%, noe som tolkes som at det er større sannsynlighet at renten vil bli værende på 1,50%, enn at den blir satt opp til 1,75%, eller ned til 1,25%. Altså vurderes uendret rente på 1,50% som mest sannsynlig, mens det vurderes mer sannsynlig at renten settes opp enn at renten vil bli satt ned dersom den skal endres.

Internasjonal økonomi er fremdeles preget av handelskonfliktene. Kina og USA har fremforhandlet en avgrenset handelsavtale, mens Storbritannias utmelding av EU ser ut til å skje i begynnelsen av 2020. Langsiktige renter har økt i flere europeiske land, mens de i USA er om lag uendret tross i to kutt i styringsrenten siden forrige pengepolitisk rapport i september. De direkte effektene av handelskonflikten i norsk økonomi har vært begrenset. Norge er en liten åpen økonomi, som sannsynligvis vil merke negative konsekvenser ved en opptrapping av handelskonfliktene gjennom en lavere global vekst, og dermed lavere etterspørsel etter norske varer og tjenester. Som en tilleggseffekt av lavere vekst internasjonalt, vil dette kunne gi utslag i oljeprisen. En lavere oljepris vil videre kunne gi utslag i oljeinvesteringer på norsk sokkel som vil påvirke utviklingen i norsk økonomi. Dersom man ser en nedtrapping av handelskonfliktene, vil dette gi utslag i litt høyere vekst her hjemme, en styrket krone og en litt høyere rente.

Det er liten aktivitet i rentemarkedet for kommuner og fylkeskommuner i desember. Dette er en måned der marginpåslagene i de korte rentene erfaringsmessig trekker oppover. Dette skjedde i år også, da bankene gjør opp bøkene i forbindelse med årsavslutningen. Normalt endrer marginpåslagene i de korte rentene seg når vi kommer til januar og rentemarkedet er startet opp igjen. Ved utgangen av desember låner kommuner og fylkeskommuner til følgende indikative rentenivåer: 3 mnd til 2,10%, 6 mnd til 2,03%, 12 mnd til 2,00%, 3 år til 2,09%, 5 år til 2,23% og 10 år til 2,44%.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Eikon, 31. desember 2019

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntaker ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjørslisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørslisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltalet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Gjeldsbrevlån									
Lån	13559398.10	Husbanken	10 994 274	-17 620	1,887	0,000	1,887	207 462	2,14 %
Lån	20170066	KBN	81 503 000	-1 446 361	1,879	0,000	1,879	1 531 441	15,85 %
Lån	20170298	KBN	104 000 000	-194 133	1,840	0,400	2,240	2 329 600	20,22 %
Lån	8317.56.25480	KLP	149 316 000	-1 518 709	1,990	0,000	1,990	2 971 388	29,03 %
			345 813 274	-3 176 823				7 039 892	67,24 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
Lån	13559349.10	Husbanken	3 475 906	-15 832	1,887	0,000	1,887	65 590	0,68 %
Lån	13559974.20	Husbanken	4 108 187	-13 005	1,891	0,000	1,891	77 686	0,80 %
Lån	13559974.50	Husbanken	2 579 005	-8 128	1,891	0,000	1,891	48 769	0,50 %
Lån	13563068	Husbanken	301 988	-1 378	1,891	0,000	1,891	5 711	0,06 %
Lån	13553816.30.B	Husbanken	1 157 350	-5 271	1,887	0,000	1,887	21 839	0,23 %
Lån	13555096.30.B	Husbanken	835 838	-1 339	1,887	0,000	1,887	15 772	0,16 %
Lån	13556309.30.B	Husbanken	1 287 848	-2 063	1,887	0,000	1,887	24 302	0,25 %
Lån	13557479.30.B	Husbanken	1 961 737	-8 935	1,887	0,000	1,887	37 018	0,38 %
Lån	13564087.10	Husbanken	1 764 621	-5 576	1,891	0,000	1,891	33 369	0,34 %
Lån	13565009	Husbanken	1 866 830	-13 614	1,891	0,000	1,891	35 302	0,36 %
Lån	13566027	Husbanken	1 933 501	-16 749	1,891	0,000	1,891	36 563	0,38 %
Lån	13584115	Husbanken	1 974 161	-9 010	1,891	0,000	1,891	37 331	0,38 %
			23 246 972	-100 900				439 251	4,52 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010866726	Danske Bank	145 252 000	-587 972	1,970	0,000	1,970	2 861 464	28,24 %
			145 252 000	-587 972				2 861 464	28,24 %
Total:			514 312 246	-3 865 695				10 340 608	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Gjeldsbrevlån						
Vaksdal - HB - Grunnlån	13559398.10	01.12.2062	10 994 274	2,14 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - KBN - Fast 5ÅR - 20.01.22	20170066	20.01.2022	81 503 000	15,85 %	1,879	20.01.2022
Vaksdal - KBN - FRN 3ÅR + 0,40 % - 02.06.20	20170298	02.06.2020	104 000 000	20,22 %	2,240	02.03.2020
Vaksdal - KLP - FAST 5 ÅR - 27.06.24	8317.56.25480	27.06.2024	149 316 000	29,03 %	1,990	27.06.2024
			345 813 274	67,24 %	2,036	
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559349.10	01.04.2036	3 475 906	0,68 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559974.20	01.05.2037	4 108 187	0,80 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559974.50	01.11.2037	2 579 005	0,50 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån	13563068	01.04.2040	301 988	0,06 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Flytende	13553816.30.B	01.01.2032	1 157 350	0,23 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - HB - Flytende	13555096.30.B	01.12.2032	835 838	0,16 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - HB - Flytende	13556309.30.B	01.03.2034	1 287 848	0,25 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - HB - Flytende	13557479.30.B	01.04.2034	1 961 737	0,38 %	1,887	01.01.2020
Vaksdal - HB - Flytende	13564087.10	01.05.2041	1 764 621	0,34 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån	13565009	01.08.2042	1 866 830	0,36 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån	13566027	01.07.2043	1 933 501	0,38 %	1,891	01.01.2020
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13584115	01.04.2049	1 974 161	0,38 %	1,891	01.01.2020
			23 246 972	4,52 %	1,889	
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Vaksdal - Danske - SRT 12 mnd - 16.10.20	NO0010866726	16.10.2020	145 252 000	28,24 %	1,970	16.10.2020
			145 252 000	28,24 %	1,970	
Total:			514 312 246	100,00 %	2,011	